

UZAKTAN KİMLİK TESPİTİNİN USUL VE ESASLARINA İLİŞKİN MASAK TEBLİĞİ YAYIMLANDI

ÖZET

Yükümlüler tarafından müşteri kimliğinin doğrulanması amacıyla kullanılacak uzaktan kimlik tespiti yöntemlerine ilişkin usul ve esaslara ilişkin Maslak Tebliği yayımlandı.

Yükümlülerce, uzaktan kimlik tespitine ve müşterinin tanınmasına ilişkin olarak bu Tebliğ ile getirilen hususlara riayet edilmemesi halinde 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanununda öngörülen cezalar uygulanacaktır.

Tebliğde yükümlü kavramının Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde sayılanlar ile bunların şube, acente, temsilci ve ticari vekilleri ile benzeri bağlı birimlerini ifade ettiği belirtilmiştir.

Bir işverene bağlı olmaksızın çalışan serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavirler, yükümlü tanımı içindedir. Dolayısıyla meslek mensuplarımızın Tebliğde belirtilen durumlara dikkat etmeleri gerekmektedir.

Buna göre uzaktan kimlik tespitine ilişkin işlemlerde, risk temelli yaklaşım çerçevesinde tespit edilen riskle orantılı olarak aşağıda belirtilen tedbirlerin bir veya birden fazlasını ya da tamamını uygulanır.

- Müşteri hakkında ilave bilgi edinmek ve müşteri ile gerçek faydalanıcının kimlik bilgilerini daha sık güncellemek.
- İş ilişkisine girilmesini, mevcut iş ilişkisinin sürdürülmesini ya da işlemin gerçekleştirilmesini üst seviyedeki görevlinin onayına bağlamak.
- Uygulanan kontrollerin sayı ve sıklığını artırmak ve ilave kontrol gerektiren işlem türlerini belirlemek suretiyle iş ilişkisini sıkı gözetim altında tutmak.

ÖZET

- ç) Sürekli iş ilişkisi tesisinde ilk finansal hareketin, müşterinin tanınmasına ilişkin esasların uygulandığı bir başka finansal kuruluştan yapılmasını zorunlu tutmak.
- d) Müşterinin mali profiline ve faaliyetlerine uygun olmayan veya faaliyetleriyle ilgili bulunmayan işlemleri yakından izlemek.
- e) Tutar ve işlem sayısı limiti belirlemek de dâhil uygun ve etkili tedbirleri almak.
- Şüpheli işlemler yükümlüler tarafından tutar gözetilmeksizin, Mali Suçları Araştırma Kuruluna bildirilir.

30 Nisan 2021 tarihli ve 31470 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 19 Sıra No.lu [MALİ SUÇLARI ARAŞTIRMA KURULU GENEL TEBLİĞİ'nde](#) 11/10/2001 tarihli ve 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun uygulanmasına yönelik olarak; müşteri kimliğinin doğrulanması amacıyla kullanılacak uzaktan kimlik tespiti yöntemlerine ilişkin usul ve esasları düzenlenmiştir. Tebliğ düzenlemeleri özetle aşağıdaki gibidir.

Tanımlar

- (1) Bu Tebliğde geçen;
- a) Elektronik kanal: Müşterilerin uzaktan kimlik tespiti sürecini gerçekleştirebilecekleri mobil uygulama, web tabanlı uygulama, internet şubesi, telefon hizmeti gibi elektronik hizmet yöntemini,
- b) Finansal kuruluş: Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ila (h) ve (m) bentlerinde sayılan yükümlüler ile bankacılık faaliyetleriyle sınırlı olarak Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketini,
- c) Finansal olmayan belirli iş ve meslekler: Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k), (n), (s), (ş), (t) ve (u) bentlerinde sayılan yükümlüleri,
- ç) Müşteri: Uzaktan kimlik tespiti gerçekleştirilecek Türk uyruklu gerçek kişiyi veya gerçek kişi taciri,
- d) Uzaktan kimlik tespiti: Fiziksel olarak aynı ortamda bulunulmaksızın müşterinin kimlik bilgilerinin alınması ve bildirilen bir kimliğin gerçekten işlem gerçekleştirmek isteyen kişiye

ait olduğuna dair güvence sağlanmasına yönelik tedbirler içeren yöntemlerle teyit edilmesi suretiyle gerçekleştirilen kimlik tespitini,

e) Yönetmelik: 10/12/2007 tarihli ve 2007/13012 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmeliği,

f) Yükümlü: Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde sayılanlar ile bunların şube, acente, temsilci ve ticari vekilleri ile benzeri bağlı birimlerini, ifade eder.

Uzaktan kimlik tespitine ilişkin genel esaslar

(1) Yükümlüler, asli faaliyet alanları ile ilgili mevzuatta müşterileri ile yüz yüze gelinmeksizin kimliğinin doğrulanmasına imkân verecek yöntemlerle sözleşme kurulmasına cevaz verilmiş olması halinde, sürekli iş ilişkisi tesisinde müşteri kimliğinin doğrulanması amacıyla uzaktan kimlik tespiti yöntemleri kullanabilirler. Bu yöntemler yükümlüler itibarıyla ayrı ayrı belirlenir.

(2) Uzaktan kimlik tespiti ile sürekli iş ilişkisi tesisinde, bir elektronik kanal üzerinden bilişim veya elektronik haberleşme cihazları gibi uzaktan iletişim araçları bu Tebliğde yükümlüler için belirlenen yöntemler dahilinde kullanılabilir. Elektronik kanal üzerinden geliştirilecek yöntemler; bu uygulamalar için gerekli organizasyon, teknik altyapı, kimlik doğrulama bileşenleri ile gizlilik ve güvenlik tedbirlerini içerir.

(3) Uygulanacak yöntem, yüz yüze yapılan kimlik tespitinde alınması gereken bilgilerin tamamını içerecek ve bilgilerin teyidinde asgari seviyede risk ihtiva edecek şekilde tasarlanır. Uzaktan kimlik tespitinde imza örneği alınması zorunlu değildir.

(4) Uzaktan kimlik tespiti, sürekli iş ilişkisi tesis edilmeden önce tamamlanır. Uzaktan kimlik tespitinde Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasındaki bilgiler ile 17 nci maddesinde düzenlenen yazılı beyan, uzaktan kimlik tespitinde kullanılan usul ve yöntem vasıtasıyla alınır. Kimlik tespiti ile bu Tebliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrası kapsamında alınması gereken bilgiler web siteleri, internet şubeleri veya mobil uygulamalar gibi kanallar üzerinden elektronik ortamda doldurulan formlar kullanılarak da gönderilebilir. Bu bilgilerden Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası kapsamında öngörülen teyit işleminde 3/12/2019 tarihli ve 30967 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye Cumhuriyeti Kimlik

Kartı Yönetmeliğinde tanımlanan kimlik kartı kullanılır. Kimlik tespiti kapsamında alınan adres ve kimlik bilgileri ayrıca İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü kimlik paylaşım sistemi veri tabanı üzerinden sorgulanarak teyit edilir.

(5) Uzaktan kimlik tespiti ile sürekli iş ilişkisi tesisinde, müşteri ve hizmet riski ile Yönetmeliğin 18 inci ve 20 nci maddelerinde yer alan tedbirler göz önünde bulundurulur. Bu kapsamda tesis edilen iş ilişkisi hakkında risk temelli yaklaşımla sıkılaştırılmış tedbirler uygulanır.

(6) Uzaktan kimlik tespitinde alınan bilgiler, teyide yönelik her türlü bilgi ve belge ile her türlü ortamdaki kayıtlar talep edildiğinde yetkili mercilere verilmesine imkân verecek şekilde muhafaza edilir.

(7) Yükümlüler itibarıyla belirlenen uzaktan kimlik tespiti yöntemleri, bu maddedeki esaslara uygun olmak kaydıyla uygulanır.

Bankacılık işlemlerinde uzaktan kimlik tespiti

(1) Bankalar müşterileriyle sürekli iş ilişkisi tesisinde uzaktan kimlik tespitini, 01/04/2021 tarihli ve 31441 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan [Bankalarca Kullanılacak Uzaktan Kimlik Tespiti Yöntemlerine ve Elektronik Ortamda Sözleşme İlişkisinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelikte](#) belirlenen yöntem ve tedbirler kapsamında gerçekleştirir.

Uzaktan kimlik tespitinde alınması gereken sıkılaştırılmış tedbirler

(1) Müşterinin başvurusu ile birlikte müşteri profilinin oluşturulması ve değerlendirilmesini teminen kişi hakkında risk değerlendirmesi yapılır. Bu kapsamda müşteri hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesi kapsamında alınması gereken bilgilerin yanı sıra asgari olarak iş ilişkisinin amacı ve mahiyeti (hesap açma amacı, talep edilen ürünler ve benzeri), işleme konu malvarlığının ve müşteriye ait fonların kaynağı ile ortalama gelir bilgisi, açılacak hesabın aylık tahmini işlem hacmi ve işlem sayısına yönelik bilgiler alınır.

(2) Uzaktan kimlik tespiti yapılmak suretiyle kurulan sürekli iş ilişkisi kapsamındaki müteakip işlemin yükümlüyle yüz yüze gerçekleştirilmesi halinde, Yönetmeliğin 6 ncı maddesindeki usule göre kimlik tespiti yapılır ve imza örneği alınır.

(3) Finansal kuruluşlar ile finansal olmayan belirli iş ve meslekler, uzaktan kimlik tespitine ilişkin işlemlerde, risk temelli yaklaşım çerçevesinde tespit edilen riskle orantılı olarak aşağıda belirtilen tedbirlerin bir veya birden fazlasını ya da tamamını uygular:

- a) Müşteri hakkında ilave bilgi edinmek ve müşteri ile gerçek faydalanıcının kimlik bilgilerini daha sık güncellemek.
- b) İş ilişkisine girilmesini, mevcut iş ilişkisinin sürdürülmesini ya da işlemin gerçekleştirilmesini üst seviyedeki görevlinin onayına bağlamak.
- c) Uygulanan kontrollerin sayısı ve sıklığını artırmak ve ilave kontrol gerektiren işlem türlerini belirlemek suretiyle iş ilişkisini sıkı gözetim altında tutmak.
- ç) Sürekli iş ilişkisi tesisinde ilk finansal hareketin, müşterinin tanınmasına ilişkin esasların uygulandığı bir başka finansal kuruluştan yapılmasını zorunlu tutmak.
- d) Müşterinin mali profiline ve faaliyetlerine uygun olmayan veya faaliyetleriyle ilgisi bulunmayan işlemleri yakından izlemek.
- e) Tutar ve işlem sayısı limiti belirlemek de dâhil uygun ve etkili tedbirleri almak.

Yükümlülük ihlalinde uygulanacak ceza

Yükümlülerce, uzaktan kimlik tespitine ve müşterinin tanınmasına ilişkin olarak bu Tebliğ ile getirilen hususlara riayet edilmemesi halinde 5549 sayılı Kanunda öngörülen cezalar uygulanır.

Tebliğ 01/05/2021 tarihinde yürürlüğe girecektir.

09.01.2008 tarih ve 26751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan SUÇ GELİRLERİNİN AKLANMASININ VE TERÖRÜN FİNANSMANININ ÖNLENMESİNE DAİR TEDBİRLER HAKKINDA YÖNETMELİK'in 4 'üncü maddesi uyarınca; Kanunun uygulanmasında **Yükümlü**, aşağıda sayılanlar ile bunların şube, acente, temsilci ve ticari vekilleri ile benzeri bağlı birimleridir:

- a) Bankalar.
- b) Bankalar dışında banka kartı veya kredi kartı düzenleme yetkisini haiz kuruluşlar.
- c) Kambiyo mevzuatında belirtilen yetkili müesseseler.
- ç) Finansman ve faktoring şirketleri.
- d) Sermaye piyasası aracı kurumları ve portföy yönetim şirketleri.
- e) Ödeme kuruluşları ile elektronik para kuruluşları.
- f) Yatırım ortaklıkları.
- g) Sigorta, reasürans ve emeklilik şirketleri ile sigorta ve reasürans brokerleri.
- ğ) Finansal kiralama şirketleri.
- h) Sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde takas ve saklama hizmeti veren kuruluşlar.
- ı) Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasına ilişkin saklama hizmeti ile sınırlı olmak üzere Borsa İstanbul Anonim Şirketi.
- i) Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi ile kargo şirketleri.
- j) Varlık yönetim şirketleri.
- k) Kıymetli maden, taş veya mücevher alım satımı yapanlar.
- l) Cumhuriyet altın sikkeleri ile Cumhuriyet ziynet altınlarını basma faaliyeti ile sınırlı olmak üzere Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü.
- m) Kıymetli madenler aracı kuruluşları.
- n) Ticaret amacıyla taşınmaz alım satımıyla uğraşanlar ile bu işlemlere aracılık edenler.
- o) İş makineleri dâhil her türlü deniz, hava ve kara nakil vasıtalarının alım satımı ile uğraşanlar.
- ö) Tarihi eser, antika ve sanat eseri alım satımı ile uğraşanlar veya bunların müzayedeciliğini yapanlar.
- p) Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü, Türkiye Jokey Kulübü ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığı dâhil talih ve bahis oyunları alanında faaliyet gösterenler.
- r) Spor kulüpleri.
- s) Noterler.

ş) Savunma hakkı bakımından diğer kanun hükümlerine aykırı olmamak kaydıyla 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 35 inci maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki işlerden taşınmaz alım satımı, şirket, vakıf ve dernek kurulması, idaresi ve devredilmesi gibi işlerle sınırlı olmak üzere serbest avukatlar

t) Bir işverene bağlı olmaksızın çalışan serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavirler.

u) Finansal piyasalarda denetim yapmakla yetkili bağımsız denetim kuruluşları.

Merkezi yurt dışında bulunan yükümlünün Türkiye'deki şube, acente, temsilci ve ticari vekilleri ile benzeri bağlı birimleri birinci fıkra kapsamında yükümlü sayılır.

Merkezi Türkiye'de bulunan yükümlünün yurt dışındaki şube, acente, temsilci ve ticari vekilleri ile benzeri bağlı birimleri, faaliyet gösterdikleri ülkenin mevzuatı ve yetkili otoritelerinin izin verdiği ölçüde bu Yönetmelik hükümlerini uygulamak zorundadır

Saygılarımızla...